

Röntgengyár épül

A gépipar egész sor vállalata megkezdte tárgyalásait jövő évi beruházásairól. A Gépipari Beruházási Vállalat már eddig körülbelül 25 megbízást kapott különféle építkezések, gyárberendezések lebonyolítására.

A Medicor Művek a Magyar Beruházási Bankkal aláírta szerződését, amelynek alapján 140 millió forintos hitelt kap új röntgengyárának felépítésére, továbbá Váci úti központi épület-tömbjének bővítésére. A hatemeletes új röntgengyár a Gyömrői úton épül fel, s a régi gyárhoz kapcsolódik. A földmunkák ez év végén indulnak, s az új üzemet 1971-ben adják át. A gyár üzembe helyezésével 1974-75-re mintegy 50 százalékkal tudják növelni a röntgenkészülékek gyártását. A piaci konjunktúra alapján már most biztosra veszik, hogy röntgenkészülékekből ezt a többet is könnyen értékesíteni tudják.

A főváros másik fontos új ipari létesítménye a Műszeripari Kutató Intézet új székháza lesz.

Az említetteken kívül új laboratóriumot létesít a Jár-műfejlesztési Intézet, a Híradástechnikai Ipari Kutató Intézet pedig Fóti úti telephelyre két új laboratórium építését tervezi, ahol a miniatürizálással kapcsolatos kísérleteket végezhetik.

(MTI)

A fogyasztók is jól járnak

Vita a felvásárlásról

Lapunkban többször hírt adtunk már róla, hogy ezen az őszen módosult, olcsóbb lett a szőlő felvásárlási ára. Tegnap Szegeden, a Tisza Szálló hangversenytermében a borszőlő felvásárlásáról és értékesítéséről rendeztek ankétot a termelőszövetkezetek és szakszövetkezetek területi szövetségének, az Állami Pincegazdaság Csongrád-Szolnok vidéki üzemének közreműködésével.

Király Ferenc, a pincegazdaság igazgatója bevezetőjében ismertette az idei felvásárlás menetét, rendjét, a várható termésátlagokat.

Az önálló gazdálkodás, a bőséges termésátlagok következtében alakult ki a felvásárlási ár, ami átlagban 15-16 százalékos csökkenést jelent a tavalyi évihez viszonyítva.

Ezt a fogyasztói árak csökkenése is követi majd.

Ezen az őszen a Csongrád-Szolnok vidéki üzem területén becslések szerint holdanként 21,6 mázsás szőlőtermést várnak. A szegedi járásban is kedvezett az idő, bőven terem a föld, a szakemberek 300 ezer mázsára becsülik a tőkéken levő fűrtöket. A vállalat felvásárlási terve 255 ezer mázsa, Természetesen mind az áraknál, mind az átvételnél

előnyben részesülnek a szerződött tételek.

A legutóbb kialakult átvételi árak a következők: szerződött kövidinkánál nagy tételben, 15-16 cukorfokig 3,60 kilónként, 16,1-17 cukorfokig 3,90, 17,1-18 cukorfokig 4,10 és 18,1-19 cukorfokig 4,30 kilónként.

Azok a termelőszövetkezetek, amelyek öt évre szerződtek, 3 százalékos felárlat is kapnak.

A kadarkánál 17,1-18 cukorfokig 3,90, 18,1-19 cukorfokig 4,10, s az alapárakra az öt évre szőlő szerződésük elapján 2 százalékos felárlat fizet a pincegazdaság. A minőségi boroknál 17,1-18 cukorfokig 4,65 forint, 18,1-19 cukorfokig 4,90, 19,1-20 cukorfokig 5,15 forint kilónként a felvásárlási ár. Ehhez hozzájárul a fajtafelár, rizlingnél például 4 százalék.

A vitában sokan szót kértek és hangoztatták, hogy ilyen átlagtermés és önköltség mellett a kialakult felvásárlási árak nem hatnak ösztönzően a termelésre és nincs nagy „jövője” a helyi szőlőtermesztésnek.

Újabb gondunk: az óvoda

Három évvel ezelőtt még büszkélkedhettek a szegediek, hogy minden jelentkező gyermeket be tudtak fogadni az óvodák. Kevés városban volt ilyen kedvező a helyzet. S mintha ez megnyugvást szült volna!

Tavaly — az 1967. januártól bevezetett gyermekgondozási segélyek és más szociálpolitikai intézkedések eredményeként — már megugrott a jelentkezők száma, s a meglévő óvodai férőhelyekre 10 százalékkal több gyereket vettek fel. A születek számának örvendetes növekedése azonban most

mutatkozik igazán, mert a felvételre azokat a gyerekeket is bejelentették, akik a következő hónapokban, illetve 1970. első felében töltik be a három évet, és szüleik számukra óvodai ellátást igényelnek. Már tévé-riportok, sajtóközlések is szóltak arról, hogy sehol nincs annyi óvodai férőhely, amennyire szükség lenne. Általában nem készültek fel kellőképpen, hogy az első és a következő, gondozási segélyes „turnusok” dolgozó női visszatérnek munkahelyükre, s gyerekeik óvodai nevelést kérnek.

nyos módszerekkel épül, s jóval később várható használatbavétele, mint kellene. Mert már is kellene!

Huszonöt helyett negyven

A kép elég szomorú. Mert a férőhelyek számánál 20 százalékkal több felvett kis óvodást sem tudják mind elhelyezni, s rajtuk kívül még mindig ott kopogtat több mint 200 gyerek. (A szinte mindenütt zsúfolt óvodákban a nevelőmunka feltételei is romlottak, hiszen ahol — normálisan — 25 gyerek tartozott egy óvónőhöz, ott most 40-nél is több van!)

Hacsak gyors és határozott intézkedésekkel nem segítenek a bajokon! A Toldi utcai óvoda helyett átmenetileg a még át nem adott lakásokból kellene felhasználni erre a célra. A postás óvoda elhelyezésének lehetőségét meg kellene vizsgálnia az igazgatóságnak a József Attila sugáruhi művelődési otthonban. Az épülő és átalakítás alatt levő óvodák munkáit meg kellene gyorsítani a kivitelezőknek, hiszen semmivel sem magyarázható, hogy pont ezeknél az építkezéseknél tolnak ki ennyire a határidők. S leginkább sürgető, hogy az óvodával nem rendelkező, anyagilag tehető üzemek, vállalatok, intézmények is nyúljanak a zsebbe. Elvégre dolgozóikról, azok gyerekeiről van szó. S egyedül a tanácstól nem lehet várni ezeknek a gondoknak a megoldását.

Még nem késő

A tanács művelődésügyi osztálya egy évvel ezelőtt tanácskozássra hívta az említett szervek vezetőit. Tizenöt felelős ember előtt ismertették a várható helyzetet, s kérték, vagy saját maguknak, vagy egymás közt összefogva, vagy pedig a tanáccsal társulva építsenek óvodákat. Egyedül a kábelgyár vezetője ígerte meg akkor, hogy a negyedik öt éves terv idején óvodát építenek. Mások az 1968. év gazdasági eredményeitől tették függővé elhatározásukat. Tavaly szeptemberben ez az érv elfogadható volt. A gazdasági eredmények soha nem voltak olyan dicsekvést kiváltóak, mint 1968-ban, ez mindenütt nyilvánvalóvá lett már 1969 első negyedében. Jelentkező mégsem akadt az óvodai gondok enyhítésére.

Talán még most sem késő!

Kondorosi János

Humanizmus vagy álhumánus?

Felháborodva meséli egyik ismerősöm, hogy a kisfia megint megbetegedett a bölcsődében, holott otthon nagyon vigyáznak rá. De hiába, mert — már számtalanszor tapasztalta — vannak olyan szülők, akik szemlátomást beteg gyermeküket rátukmálják az óvónőre. Hiszen nem olyan beteg, nyugtatják meg magukat, nincs nyegen fokok láza, csak éppen köhög, alig tud lélegezni az influenzától. Az esetek többségében aztán az óvónő szemet huny a dolog felett, mert maga is tudja, hogy mit jelent, ha az anyának megint otthon kell maradnia; fizetetlen szabadságot, többletkiadást, munkahelyi bosszúságokat.

Lehetőleg tagadni, hogy merő humanizmusból cselekednek így, ezt a háborgó apa is elismerte. Csupán azt tette hozzá, hogy így azok járnak rosszul, akik inkább vállalják a hátrányokat, de csak egészségesen hajlandóak a gyereket elvinni a bölcsődébe. Igazat kellett neki adnom abban is, hogy az ilyesfajta humanizmus nem valódi, csak álhumanizmus, önmagát csapja be vele az, aki azt hiszi, emberségesen cselekedett.

Példázza ez a történet azt is, hogy az álhumanizmus nem más, mint az igazi humanizmus hiánya. Ha ugyanis a beteg gyerek nem jelentene semmiféle hátrányt, valószínű, hogy minimálisra csökkenne azoknak a száma, akik a közösségi érdekekre fittyet hányanak, legfeljebb azokkal lenne baj, akik hanyagságból, vagy felelőtlenégből akar-nak szabadulni a gondtól.

Társadalmi életünk alapvetően a humánusra épül. Arra, hogy végzetes hátrányba senki se kerülhessen. Társadalmi törvények örködnek az emberi törvények fölött. A többség törvényei az egyén fölött. S nincs könnyebb dolog, mint ezeket önös irányba fordítani. Hányszor találkoztunk már olyanokkal, akik hibáikból is erényt csinálnak: rossz munkással, akit nem lehet elbocsátani, mert mindig akad tartalékban valami családi baj, amire hi-valkozni lehet. Irodalmi hetilapunknak egy nemrégiben a munkahíányról írt riportjában fakad ki ekként a művezető: Miért törődjem én a folytonosan igazolatlanul hiányzó X. Y. három gyerekével, ha ő nem törődik velük!

Sokan vannak, akik vitélik magukat az árral, amit a társadalmi humanizmus vezérel. Ők azok, akik sandán néznek a szigorúbb gazdasági törvényekre, amelyek — nem létüket — haszontalan jólétüket fenyegetik. Ők mostanában arról beszélnek, hogy a gazdasági változások áradata elsősorban humanista elveinket. Pedig csupán arról lehet szó, hogy azokat söpri el — bárcsak minél hamarabb megtörténne —, amelyek az álhumanizmus terjedését segítik. Így csökkentik azt az alónyt, amivel az ügyeskedők bírnak azokkal szemben, akik mindig „tették, ami kell.”

Humanizmusnak tűnhet általában a könnyebb ellenállás módszere. Ezért van az, hogy sok ember sértődötten szisszen fel a kritikára: nem szokta meg. A fejlődésben ugyanis odáig jutottunk, hogy hovatovább már csak azért nem kiáltja senki, hogy — mindegy milyen összefüggésben — a király meztelen, mert nem veszélyes, de kényelmetlen. Éppen én szóljak? — néznek össze az emberek. S aztán csodálkozunk, hogy nálunk csak kiváló írók, futballisták, táncdalékesek vannak, hogy csak ki-tüntetésre érdemes vállalatok, igazgatók.

Ez a kényelmesség köti meg sokszor kezünket: a szülőket, aki gyereket kényeztet; a tanárát, akinek nem szabad túlságosan szigorúan viselkednie; a vezetőket, aki eltűri a félmunkát. Az egyetemi felvételi vizsgák alkalmával minden évben tízezerrel akadnak olyanok, akik a visszautasításban éppen az emberi humanizmust vélik megsértettnek, annak ellenére, hogy teljesítményük elégtelenségével maguk is tisztában vannak. Kiindulópontjuk azonban világos: nincs még megfelelő mércénk a rátermettség mérésére — talán nem is lesz —, ezért a részvét. A sajnálat mérhetően hatásos fogáshoz folyamodnak. Ha pedig bekerülnek, semmi sem akadályozza meg őket abban, hogy érdemtelenül hozzájussanak ahhoz az oklevélhez, amire mások, érdemesebbek hiába áhítoznak. S ha már oklevél van a fiatal „szakemberek” kezében, ugyan ki vágná a szemükbe — hiszen humanizmus is van a világon —, hogy nem értenek ahhoz, amit csinálnak.

Az ilyesfajta humanizmus eredménye a meghasonlott ember, aki másoknak megpróbálja tudását fitogtatni, aki örök versenyfutásban van önmagával, hogy a minimumnak meg tudjon felelni, aki mindezek ellenére azt érzi legbelül, hogy máshol jobban meg tudta volna állni a helyét.

S mindez csupán azért, mert mindennapi életünkben hajlamosak vagyunk arra, hogy azt a humanizmust abszolutilizáljuk, helyezzük az igazi elébe, ami az egyén javára szól, a többség ellenében. Az igazi emberiség, az igazi szocialista humánus milliók törvényeire épül, olyan törvényekre, amelyeknek végső formáját a jövő kalapálja ki. Emberformájúra.

Veress Miklós

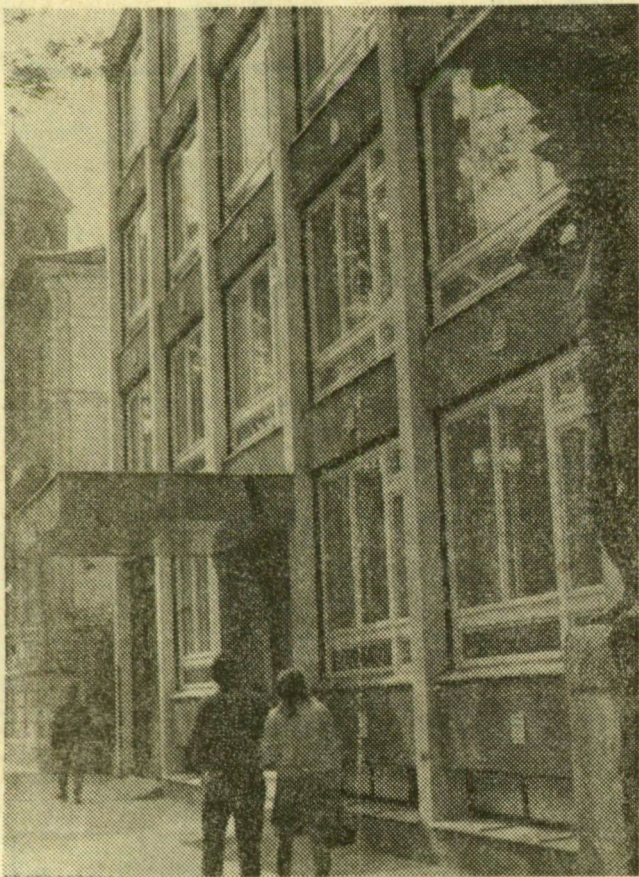
Az országgyűlés külügyi bizottságának ülése

Az országgyűlés külügyi rátsági, együttműködési és bizottsága csütörtökön Kólcsonös segítségnyújtási módcsin Zoltán elnökletével szerződés törvénybeiktatásáról szóló törvényjavaslatot, ter János külügyminiszter A bizottság egyhangúlag jó-tájékoztatója alapján meg-váhagyta a törvényjavasla-t, s úgy határozott, hogy-társaság és a Bolgár Népköz-zársaság között Szófiában gadasra ajánlja majd 1969. július 10-én aláírt ba-

PÉNTEK,
1969. SZEPTEMBER 19.

DÉLMAGYARORSZÁG 3

Tervezők háza

Az arra járók szorgalmasan találgatják a Fogklinikával szemben épült Lenin körüti új épület rendeltetését. A szegedi Tervező Szövetkezet saját magának tervezte ezt a csupaszem, nagybákos, világos termekből álló háromemeletes szép házat